

METODIKA ŠETŘENÍ HOSPODÁŘSKÉ VÝKONNOSTI OBCÍ ČESKÉ REPUBLIKY

Martina Prskavcová, Pavla Řehořová

Úvod

Hospodářská fakulta Technické univerzity v Liberci získala výzkumný projekt WD-30-07-1 „Inovační přístup k řešení disparit na úrovni regionu“, financovaný Ministerstvem pro místní rozvoj v letech 2007-2011.

Hlavním cílem projektu je formulovat opatření ke snížení meziregionálních disparit v oblasti hospodářského rozvoje České republiky, akcelerující ekonomickou výkonnost vyjádřenou zvýšeným podílem regionu na tvorbě HDP, resp. zlepšením životní úrovně obyvatelstva těchto regionů. Přínosem projektu bude vypracování nové metodiky identifikace regionů vyžadujících soustředěnou podporu státu a odhalení signifikantních faktorů, které jsou příčinou rozdílů v hospodářské úrovni jednotlivých regionů, měření jejich důležitosti a návrhy opatření podporující zmenšování meziregionálních disparit. [1]

Katedra podnikové ekonomiky Hospodářské fakulty TU v Liberci v rámci uvedeného projektu realizovala na podzim roku 2007 pilotní dotazníkové šetření. Toto šetření zasáhlo 215 obcí Libereckého kraje. V červnu roku 2008 bylo realizováno celoplošné dotazníkové šetření v rozsahu 6 249 respondentů, tj. všech obcí České republiky. Článek se bude podrobněji věnovat metodice celoplošného dotazníkového šetření. V první části je rozebráno pilotní dotazníkové šetření.

1. Pilotní dotazníkové šetření

Po vstupním vyhodnocení významu vybraných bazálních indikátorů z plánovacích dokumentů typu PRK (Program rozvoje kraje) a jiných bylo rozhodnuto, že tato statistická data představující tzv. „hard indikátory“ budou rozšířena o dotazníkové šetření zaměřené především na doplnění tzv. „soft parametrů“, což povede k doplnění komplexních charakteristik disparitních oblastí. [2]

Cílem šetření bylo získat reprezentativní „výpočty“ zástupců obcí v oblasti tzv. „soft indikátorů“ týkajících se stavu hospodářské úrovně obcí na úrovni 1. až 3. stupně.

Před zahájením samotného pilotní průzkumu byla realizována osobní setkání s několika respondenty (starosty obcí). Na základě těchto konzultací byl dotazník, který se zaměřil na deskripci „soft parametrů“, upraven do podoby, která plně odpovídala potřebám výzkumného týmu, ale i vzorku respondentů. Postup, jež využil konzultace s respondenty se ukázal jako velmi přínosný, neboť vedl k odstranění či přidání některých otázek, které z pohledu zástupců obcí byly relevantní, a to i pro potřeby výzkumného týmu.

Dotazník byl rozeslán všem 215 obcím Libereckého kraje v období od 25. října do 19. listopadu 2007. Doručeno zpět bylo celkem 99 vyplněných dotazníků, což činí návratnost cca 46 %. Dotazník byl rozeslán v listinné podobě na adresu starosty/starostky dané obce Libereckého kraje. Zpracování došlých odpovědí, které výzkumný tým obdržel do 21. listopadu bylo provedeno v prostředí programu MS Excel. Jednalo se o 90 dotazníků, což činilo návratnost cca 42%, zbylých devět dotazníků, které byly doručeny po termínu, již do vyhodnocení zahrnuty nebyly.

Dotazník byl rozdělen do tří částí. První část „Oblast popisu“ řešila obecnou charakteristiku obce, dále hlavní příčiny a projevy hospodářské „slabosti“ obcí (celkem 5 otázek). Druhá část „Oblast návrhová a doporučující“ zaměřila svoji pozornost na získání představ obcí o řešení hospodářské „slabosti“ (celkem 10 otázek). Třetí část „Oblast dodatková“ hodnotila především úspěšnost obcí v oblasti podávání projektů, využívání prostředků na realizaci opatření, které vedou k rozvoji obcí (celkem 3 otázky). Rozsah činil čtyři strany A4.

Dotazník, resp. pouze jeho jednotlivé otázky, vypadal následovně:

A: OBLAST POPISU

Název obce:

Dotazník vyplnil:

01. Vnímáte Vaši obec jako tzv. hospodářsky slabou oblast? (výběr ze 3 možností)
02. Jak hodnotíte úroveň životního prostředí v obci? (výběr z 6 možností)
03. Jaké jsou příčiny hospodářské „slabosti“ Vaší obce? (škálové hodnocení 20 možných příčin)
04. Jaké jsou projevy hospodářského poklesu obce? (škálové hodnocení 16 možných projevů)
05. Existují podle Vás pozitivní aspekty hospodářsky slabé oblasti? (škálové hodnocení 7 aspektů)

B: OBLAST NÁVRHOVÁ A DOPORUČUJÍCÍ

06. Jaké oblasti posílení hospodářské úrovně obce byste preferovali? (škálové hodnocení 7 možností)
07. Máte již nějaké konkrétní návrhy pro posílení hospodářského rozvoje obce? (volná otázka)
08. Tato otázka měla vztah k otázce č. 7 - tyto návrhy je obec schopna financovat z (škálové hodnocení 8 variant)
09. Můžete odhadnout, jaká výše finančních prostředků by nastartovala hospodářský růst ve Vaší obci? (výběr ze 4 možností)
10. Zlepšení hospodářské situace Vaší obce vidíte v horizontu let. (výběr ze 4 možností)

C: OBLAST DODATKOVÁ

11. Domníváte se, že „snahy“ o eliminaci hospodářsky slabých regionů z národní úrovně či z úrovně EU mohou být úspěšné? (škálové hodnocení 8 možností)
12. Jaké máte dosavadní zkušenosti s podáváním projektů na podporu hospodářského růstu v obci? (kvantitativní rozdělení projektů podaných, přijatých, dokončených)
13. Uvedte, prosím, další podněty k řešení hospodářsky slabých oblastí v ČR. (volná otázka)

2. Stručné výsledky pilotního šetření

Hlavní závěry týkající se 90 respondentů v Libereckém kraji lze shrnout následovně:

- 82 % obcí se vyjadřuje o svém stavu jako o slabém, popřípadě částečně slabém.
- 73 % obcí hodnotí svoje životní prostředí jako dobré, velmi dobré, obce nemají obecně problém se životním prostředím.
- Nejzávažnější příčinou hospodářské „slabosti“ obce je absence sektoru služeb, vysoký podíl starších obyvatel a pokles průmyslových činností v obci.
- Projevem hospodářské „slabosti“ obce je nízká daňová výtěžnost obce, nízká úroveň příjmů obyvatelstva a absence zájmu investorů o lokalitu.
- Pozitivním aspektem HSO je především zachovalý venkovský ráz krajiny a zachovalé životní prostředí.
- Posílení hospodářské činnosti obce vidí především v rozvoji živnostenské činnosti, výrobní činnosti a rozvoji sektoru služeb, a z toho především cestovního ruchu.
- Při financování svých projektů obce spoléhají především na prostředky z fondů EU a financování z vlastních zdrojů; zdrojů soukromého sektoru nevidí jako reálné.
- Celková požadovaná suma na rozvoj za Liberecký kraj pro 90 obcí je cca 6,233 mld. Kč, což činí přibližně 29 400 Kč na obyvatele těchto obcí.
- 37 % obcí se domnívá, že zlepšení hospodářské situace obce je „během na dlouhou trať“, čili v horizontu více než 5 let, 44 % obcí si netroufá toto zlepšení ani časově omezit.
- V průměru každá obec podala cca 4,43 projektů a počet přijatých projektů činil 1,96 projektu na jednu obec. [1]

Podrobněji k dotazníkovému formuláři a více k hlavním závěrům viz samostatná publikace JÁČ, I., ŘEHOŘOVÁ, P., PRSKAVCOVÁ, M. *Konstrukce soft-dotazníkového projektu k problematice regionálních disparit*. Liberec: TUL, 2007. ISBN 978-80-903865-6-3.

3. Zhodnocení pilotního šetření

Projektový tým předpokládal, že dotazníkové šetření bude aplikováno tzv. vícefázově, tj. v určitých časových etapách, které pokryjí postupně všech-

ny kraje České republiky a výhodou tohoto postupu bude možnost eventuelní korekce některých pasáží dotazníkového dokumentu. V první etapě byl tedy dotazník adresován všem obcím Libereckého kraje jako regionu s jistou předem odhadnutelnou výpovědí dotazovaných obecních úřadů a tedy i s určitou komparací jejich vyhodnocených odpovědí a předpokládaných výsledků. [1]

Při vyhodnocování těchto pilotních dotazníků projektový tým však narazil na „chyby“, resp. nepřesnosti, kterých se při dotazování (tvorbě dotazníku) dopustil: dotazník byl především příliš „obecný“, lze konstatovat, že zjištěné závěry byly víceméně pouze informativní a zcela neodpovídaly záměrům celého projektu.

Dalším důvodem, který vedl k zásadnímu přepracování pilotního dotazníkového formuláře byl především progresivní posun v oblasti tzv. „hard indikátorů“, které již nevycházely z programových dokumentů kraje.

V první fázi výzkumu byla zpracována analýza programů rozvoje jednotlivých krajů, kdy bylo zjištěno 30 unikátních ukazatelů používaných k vymezení hospodářsky slabých oblastí, viz odborná monografie autorů [4]. Ve spolupráci s Českým statistickým úřadem byla následně zjišťována dostupnost dat pro výpočet těchto ukazatelů pro různé správní obvody zahrnující obce až kraje [3]. V další fázi výzkumu byla precizována významnost konkrétních 26 ukazatelů pomocí rotované faktorové analýzy. Menší počet analyzovaných ukazatelů vyplývá z toho, že některé ukazatele nejsou na úrovni obcí dostupné bez zvláštních výběrových šetření. Pomocí vícerozměrné statistické analýzy bylo identifikováno osm signifikantních faktorů pro měření hospodářské úrovně mikroregionů, které byly autory interpretovány jako:

- faktor F1 nezaměstnanosti;
- faktor F2 atraktivity bydlení;
- faktor F3 osídlení;
- faktor F4 věkové struktury;
- faktor F5 občanské vybavenosti;
- faktor F6 struktury ekonomiky;
- faktor F7 trvale udržitelného rozvoje prostředí;
- faktor F8 podnikatelské aktivity. [5]

Z tohoto důvodu byl celorepublikový dotazník zcela přepracován, a to do rozsáhlejší formy, zahrnující 8 (resp. 9) různých oblastí, což vedlo k rozšíření dotazníků z původních 4 stran formátu A4 na 8 stran stejného formátu.

4. Plošné dotazníkové šetření

Na základě výše uvedených nových poznatků bylo nutné původní pilotní dotazník zcela přepracovat, což vedlo k podstatné změně jeho struktury. Původní pilotní dotazník v následujícím členění:

- A) Oblast popisu;
- B) Oblast návrhová a doporučující;
- C) Oblast dodatková;

byl nahrazen novým dotazníkem, který byl rozdělen do těchto oblastí:

- Oblast základních informací o respondentovi;
- A) Nezaměstnanost a pracovní příležitosti;
- B) Atraktivita bydliště;
- C) Hustota a rozdělení osídlení v obci;
- D) Věková struktura;
- E) Občanská vybavenost;
- F) Struktura ekonomiky;
- G) Trvale udržitelný rozvoj;
- H) Podnikatelská aktivita;
- I) Dodatková část.

Nové oblasti dotazníkového formuláře kopírují uvedené „hard indikátory“ stanovené výzkumným týmem.

Primárním cílem přepracovaného dotazníkového šetření je především potvrzení či vyvrácení pravdivosti „hard indikátorů“ v komparaci s tzv. „soft indikátory“, které budou uvedeny respondentem v konkrétní dotazované oblasti. Tyto „hard indikátory“ byly sestaveny pro každou obec České republiky. Výsledkem dotazníkového šetření je tedy porovnání zcela subjektivního pohledu respondenta (starosty/ky) na obec v komparaci se statistickými údaji o dané obci v rozsahu osmi skupin indikátorů. Porovnání těchto dvou skupin statistických a subjektivních faktorů povede jistě k zajímavým závěrům.

Podrobněji k jednotlivým přepracovaným oblastem celoplošného dotazníkového formuláře:

OBLAST ZÁKLADNÍCH INFORMACÍ O RESPONDENTOVĚ

Název obce:

E-mailový kontakt (z důvodu zaslání výsledků šetření):

Dotazník vyplnil:

Kraj:

01. Vnímáte Vaši obec jako tzv. hospodářsky slabou oblast? (výběr ze 3 možností)

02. Který z uvedených faktorů má největší vliv na hospodářskou slabost Vaší obce? (výběr z 8 možností, resp. faktorů)

A: NEZAMĚŠTNANOST A PRACOVNÍ PŘÍLEŽITOSTI

01. Vnímáte nezaměstnanost ve Vaší obci jako problém? (výběr ze 2 možností)
02. Nezaměstnanost v naší obci je? (výběr z 5 možností)
03. Nezaměstnanost ve Vaší obci je zapříčiněna? (škálové hodnocení 6 možností)
04. Jak by bylo možné nezaměstnanost ve Vaší obci snížit? (škálové hodnocení 6 možností)
05. Máte možnost využívat ve Vaší obci nezaměstnané pro výkon veřejně prospěšné práce? (výběr ze 2 možností)
06. Kolik finančních prostředků potřebuje Vaše obec na řešení problému nezaměstnanosti? (výběr z 6 možností)

B: ATRAKTIVITA BYDLIŠTĚ

01. Vnímáte Vaši obec jako atraktivní pro trvalé bydlení? (výběr ze 2 možností)
02. Změny v počtu trvale žijících obyvatel hodnotíte jako? (výběr z 6 možností)
03. Proč Vaše obec není atraktivní pro trvalé bydlení? (škálové hodnocení 8 možností)
04. Jak by bylo možné zvýšit atraktivitu trvalého bydlení ve Vaší obci? (škálové hodnocení 7 možností)
05. Kolik finančních prostředků potřebuje Vaše obec na řešení problému nezaměstnanosti? (výběr z 6 možností)

C: HUSTOTA A ROZLOŽENÍ OSÍDLENÍ V OBCI

01. Vnímáte rozložení osídlení ve Vaší obci jako problém? (výběr ze 2 možností)
02. Rozložení osídlení ve Vaší obci vnímáte jako? (výběr ze 3 možností)
03. Domníváte se, že občané ve Vaší obci pracují v terciární sféře (sektoru služeb)? (výběr ze 4 možností)
04. Kolik finančních prostředků potřebuje Vaše obec na řešení problému nevhodného osídlení obce? (výběr z 6 možností)

D: VĚKOVÁ STRUKTURA

01. Vnímáte věkovou strukturu ve Vaší obci jako problém? (výběr ze 2 možností)
02. Které věkové skupině musí Vaše obec věnovat zvýšenou pozornost? (výběr ze 3 možností)
03. Kolik finančních prostředků potřebuje Vaše obec na řešení problému nevhodného osídlení obce? (výběr z 6 možností)

E: OBČANSKÁ VYBAVENOST

01. Vnímáte stav občanské vybavenosti ve Vaší obci jako problém? (výběr ze 2 možností)
02. Která oblast občanské vybavenosti je ve Vaší obci problematická? (škálové hodnocení 9 možností)
03. Kolik finančních prostředků potřebuje Vaše obec na řešení problému nevhodného osídlení obce? (výběr z 6 možností)

F: STRUKTURA EKONOMIKY (poměr zemědělství, průmyslu a služeb)

01. Vnímáte strukturu ekonomiky ve Vaší obci jako problém? (výběr ze 2 možností)
02. Jaké možnosti změny v oblasti ekonomiky Vaší obce vidíte? (škálové hodnocení 5 možností)
03. Kolik finančních prostředků potřebuje Vaše obec na řešení problému nevhodného osídlení obce? (výběr z 6 možností)

G: TRVALE UDRŽITELNÝ ROZVOJ (životní prostředí)

01. Vnímáte stav životního prostředí ve Vaší obci jako problém? (výběr ze 2 možností)
02. Jaké životní prostředí máte v Vaší obci? (výběr ze 3 možností)
03. Jaká z oblastí je ve Vaší obci nejvíce problematická? (škálové hodnocení 5 možností)
04. Kolik finančních prostředků potřebuje Vaše obec na řešení problému nevhodného osídlení obce? (výběr z 6 možností)

H: PODNIKATELSKÁ AKTIVITA

01. Vnímáte podnikatelskou aktivitu ve Vaší obci jako problém? (výběr ze 2 možností)
02. Je rozpočet Vaší obce závislý na podnikatelských aktivitách? (výběr ze 2 možností)
03. Podporuje podnikatelský sektor významně rozvoj Vaší obce? (výběr ze 3 možností)
04. Existují negativní dopady podnikatelských aktivit na Vaší obec? (výběr ze 2 možností, resp. škálové hodnocení 7 faktorů)
05. Kolik finančních prostředků potřebuje Vaše obec na řešení problému nevhodného osídlení obce? (výběr z 6 možností)

I: DODATKOVÁ ČÁST

01. Existují podle Vás pozitivní aspekty slabého hospodářského rozvoje? (škálové hodnocení 7 aspektů)

02. Má Vaše obec vytvořen aktualizovaný územní plán? (výběr ze 3 možností)
03. Pomohlo Vám některé ocenění (např. Vesnice roku, ale i jiné) k získání dalších finančních prostředků? (výběr ze 3 možností)
04. Realizujete některé projekty na zvýšení nízkého dynamického rozvoje ve Vaší obci? (výběr ze 2 možností, resp. z 9 oblastí)
05. Z jakých zdrojů realizujete projekty na podporu dynamického rozvoje Vaší obce? (škálové hodnocení 10 možností)
06. Zlepšení hospodářské situace Vaší obce vidíte v horizontu let:(výběr ze 4 možností)
07. Uvedte, prosím, další podněty k řešení situace ve Vaší obci, popřípadě řešení Hospodářsky slabých oblastí v celé České republice. (volná otázka)

Dotazníkové šetření bylo realizováno jako plošné, cílovou skupinu tvořily všechny obce České republiky, a to v celkovém počtu 6 249 obcí. Respondenty byly především starostové/starostky obcí, jímž byl dotazník rozeslán v listinné podobě v období června 2008.

Problematickou částí přípravné fáze bylo získání kompletního souboru všech poštovních adres obcí ČR.

Formát uvedený na obálkách byl následující:

1. adresát:

Obecní/Městský úřad k rukám starosty(ky) název obce PSČ xxx xx okr.	Obecní/Městský úřad k rukám starosty(ky) Hartmanice 373 65 okr. České Budějovice
--	--

2. zpáteční adresa:

Technická univerzita v Liberci
Hospodářská fakulta
Studentská 2
461 17 Liberec

Je zřejmé, že se jedná o zcela nestandardní formát pro běžnou listinnou korespondenci. Adresa neobsahovala konkrétní jméno starosty/ky, ulici obecního/městského úřadu, číslo popisné atd. Lze tvrdit, že tento formát neovlivnil rozesílání, ani návratnost dotazníků, jelikož se z celého souboru 6 249 obcí vrátil pouze jeden dotazník, s uvedením, že adresát není k nalezení. Využití výše uvedeného formátu bylo nutností, jelikož výzkumnému týmu nebyl k dispozici kompletní soubor všech vhodných

adres v jednom adresáři a z časových důvodů nebylo možné každou samostatně zjištěnou adresu vyhledávat a zadávat do dalších souborů.

Velice kapacitně náročná byla etapa fyzického tisku a následného založení dotazníků do obálek, jež byly odeslány respondentům. Dotazník byl vytisknut ve formátu 8 stran A5, složen do brožur a umístěn do obálek formátu A5 s adresou respondentů. Obálka dále obsahovala zpáteční obálku s adresou výzkumného týmu, tato obálka sloužila respondentovi k zaslání dotazníku zpět k řešitelskému týmu. Zpáteční obálka nebyla doplněna o poštovní známku.

Dotazníky byly rozepisovány během měsíce června, prostřednictvím poštovní ústředny Hospodářské fakulty Technické univerzity v Liberci. Doba návratnosti u první vlny 4 432 dotazníků byla stanovena na 20. června 2008, druhá vlna obsahovala 1 817 dotazníků s dobou návratnosti do 30. června 2008. K dnešnímu dni, (tj. 23. července 2008) dotazníky stále docházejí.

Výzkumný tým se velice věnoval problematice zvýšení návratnosti, v rámci dotazníkového šetření proto použil níže uvedené metody:

- a) Atraktivní první stránka dotazníku - První list dotazníku byl vytisknut v barvě, s fotografií řešitelského týmu, která byla doplněna o informační „bublinu“ přiloženou k ústům hlavního řešitele s následujícím textem: „Děkujeme Vám za vyplnění dotazníku, Vaší spolupráce si velice vážíme“. Tato odlehčená forma měla vést k ochotě vyplnit dotazník, který obsahoval celkem 7 stran textu.
- b) Obálky - Vložení dotazníku do obálek bylo přizpůsobeno respondentovi tak, aby po otevření obálky okamžitě viděl přední stránku dotazníku, včetně obálky ke zpětnému odeslání. Obálka byla v levém horním rohu označena adresou Technické univerzity Hospodářské univerzity, aby u respondenta obálka vzbudila zájem o otevření.
- c) Doba rozeslání dotazníků respondentům - Jako rozhodný měsíc byl zvolen červen, resp. konec června, kdy se předpokládalo částečné uvolnění pracovních povinností obecních úřadů, starostů (respondentů), a předpokládala se větší ochota k vyplnění dotazníku uvedeného rozsahu.
- d) Podpora dotazníku v praxi - Koordinátor projektu si náhodně zvolil tři obecní úřady, které navštívil s cílem podpořit vyplnění do-

dotazníku a vybudit tzv. „šeptandu“ mezi dotyčnými respondenty z uvedeného regionu a podnítit tím zájem o vyplnění dotazníku.

- e) Liberecký kraj - V rámci dotazníkového šetření byl opět po krátké době dotazován stejný vzorek starostů/starostek Libereckého kraje, který byl zasažen již pilotním průzkumem. K dotazníku byl přiložen vysvětlující dopis s omluvou opětovného dotazování a zároveň byl doplněn o možnost získání informací z pilotního šetření. K dotazníku v Libereckém kraji byla dále připomena pozvánka na seminář, konaný v září 2008, který je určen právě starostům/kám uvedeného kraje.
- f) Elektronické zaslání vyplněného dotazníku - Dotazníky byly rozeslány v listinné podobě, ovšem respondent byl upozorněn, že dotazník je uveden i na webových stránkách projektu, tj. že může být vyplněn a zaslán taktéž elektronickou formou.

Následně každý obdržení dotazník bude otevířen a převeden do elektronické podoby. Elektronický formulář byl připraven v prostředí programu Microsoft Excel, kde byla vytvořena komplexní tabulka, jež umožní celý listinný dotazník v rozsahu 8 stran převést do jednoho řádku v prostředí Excel, pro každého respondenta. Převod listinné formy dotazníku do prostředí Excel se předpokládá do první poloviny srpna 2008.

Formulář v prostředí Excel bude sloužit především k sumarizaci odpovědí za všechny respondenty, ale i jako podklad pro porovnání výsledků faktorové analýzy u konkrétní obce a jejich konkrétních postojů v uvedených faktorech.

Závěr

Dotazníkové šetření takového rozsahu sebou přináší velké množství především organizačních a kapacitních problémů, které byly řešeny především doplněním výzkumného týmu řešitelů o pomocnou sílu studentů doktorského studijního programu, kteří se podíleli především na fyzické přípravě dotazníkového šetření (příprava obálek, rozesílání, přijímání obálek, převedení do elektronické podoby). Tento přístup velice urychlil a zkvalitnil celou práci na dotazníkovém šetření. Domníváme se, že návratnost, která dle odhadu k dnešnímu dni (tj. 23. červenec 2008) představuje cca 17 %, je u takového soboru respondentů

velice zajímavá a povede k hodnotným závěrům celého výzkumného záměru projektu WD-30-07-1 „Inovační přístup k řešení disparit na úrovni regionu“.

Tento příspěvek byl zpracován s podporou projektu Ministerstva pro místní rozvoj WD-30-07-1 „Inovační přístup k řešení disparit na úrovni regionu“.

Literatura:

- [1] JÁČ, I., ŘEHOŘOVÁ, P. a PRSKAVCOVÁ, M. *Konstrukce soft-dotazníkového projektu k problematice regionálních disparit*. Liberec: TUL, 2007. ISBN 978-80-903865-6-3.
- [2] JÁČ, I. Vyhodnocení dotazníkového projektu v rámci inovačního řešení disparit. *E+M Ekonomie a Management*, 2008, roč.11, č. 2, s. 31 - 49. ISSN 1212-3609.
- [3] RYDVALOVÁ, P. a ŽIŽKA, M. Ukazatele charakterizující hospodářskou úroveň regionů. *Sborník příspěvků z mezinárodní konference Hradecké ekonomické dny 2008*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2008, s. 1 - 7. ISBN 978-80-7041-202-2.
- [4] RYDVALOVÁ, P. a ŽIŽKA, M. *Klíčové faktory problematického vývoje regionů v České republice*. 1. vyd. Liberec: VÚTS, 2007, 54 s. ISBN 978-80-903865-5-6.
- [5] RYDVALOVÁ, P. a ŽIŽKA, M. *Komplexní srovnávací analýza dynamiky rozvoje obcí*. Liberec: TUL, 2008.

Ing. Martina Prskavcová, Ph.D.

Technická univerzita v Liberci
Hospodářská fakulta
Katedra financí a účetnictví
Katedra podnikové ekonomiky
martina.prskavcova@tul.cz

Ing. Pavla Řehořová, Ph.D.

Technická univerzita v Liberci
Hospodářská fakulta
Katedra podnikové ekonomiky
pavla.rehorova@tul.cz

Doručeno redakci: 15. 6. 2008
Recenzováno: 6. 8. 2008
Schváleno k publikování: 3. 10. 2008

ABSTRACT**METHODOLOGY OF QUESTIONNAIRE SURVEY OF ECONOMIC GROWTH OF MUNICIPALITIES IN THE CZECH REPUBLIC****Martina Prskavcová, Pavla Řehořová**

This article grew up within activities of research project No. WD-30-07-1 „Innovation Approach to Analysis of Disparities on Regional Level“, financed by Ministry for Regional Development during years 2007 - 2011. First, in the research project phase there was initiated the pilot questionnaire survey just within municipalities of Liberec region; its aim was to acquire some basic information about „soft“ indicators, related to economic situation of those municipalities within 1. - 3. level. This questionnaire was separated into three parts: 1. „Description“, solving general characteristics of the municipality; 2. „Proposals and Recommendations“, focused on obtaining any ideas about economic „poorness“ solution; 3. „Additions“, evaluating above all the fruitfulness of municipalities within the sphere of project proposals and realizations. The project team then decided to carry out the full-area questionnaire survey within all municipalities in the Czech Republic. Text of this article is devoted above all to the methodology of questionnaire survey, i. e. which way the questionnaire of pilot survey, destined just for Liberec region, had to be revised into the new full-area questionnaire, destined for all Czech municipalities. This new questionnaire already contained 8, or 9, parts: 1. Unemployment and job opportunities; 2. Domicile attractiveness; 3. Population density and allocation; 4. Age structure; 5. Civil amenities; 6. Economy structure; 7. Sustainable development; 8. Business activity; 9. Additions. The overall target of WD project then (the above mentioned full-area questionnaire survey is its part) is to formulate any measures leading to reduction of interregional disparities within economic development of the Czech Republic.

Key Words: *economically depressed area; region; disparities; questionnaire survey; municipality*

JEL Classification: *R52, R53, R58*